

TÄHEKE

NR. 3 1974

8. MÄRTS - RAHVUSVAHELINE NAISTEPÄEV

*Minu
intervjuu*

Läksin naistepäeva eel kooli. Mul oli üks küsimus, mis tahtis muudkui vastust saada.

Läksin kõigepealt koolitädi juurde. Ütlesin, et olen see väike tüdruk Täheke, kes «Tähekes» lehekülgedel elab. Ja palusin, et öelgu koolitädi mulle, mis teeks talle naistepäeva kõige toredamaks päevaks aastas. Ja tema siis ütles. Ei, sugugi mitte riimis. Et aga mul oli luuletaju peal, panin koolitädi sõnad salmi. Ja siin see nüüd on:

**ÜTLEMATA RÕOMUS PÄEV MUL OLEKS SIIS,
KUI MU KELL KÕIK LAPSED KLASSIDESSE VIIKS,
NII ET HILINEJAID ÜLDSE POLEKS.
RÕOMUS PÄEV MUL SIIS VAST OLEKS,
RIIDEHOIUST KUI EI KOSTAKS HIRMSAT KISA,
KUI EI KÄIKS SEAL SUSSISÕDA KISA LISAKS.
MILLAL ÜKSKORD SEDA KÜLL MA NÄEN...
SIIS MUL OLEKS ALLES RÕOMUS PÄEV,
KUI KOGU MEIE KOOLIPERE
MULLE HOMMIKUTI ÜTLEKS: «TERE!»
JA ÕHTUL JÄTKUKS TAL NII PALJU AEGA,
ET SOOVIKS MULLE IKKA HEAD AEGA...**

Siis ma nägin veel ühte tädi. See tädi oli õpetaja. Ma ütlesin temalegi, et rääkigu ta mulle, mis teeks talle naistepäeva kõige toredamaks päevaks. Ja tema siis ütles. Ei, mitte riimis. Et mul aga luuletaju ikka veel peal oli, panin ka õpetaja sõnad salmi. Ja siin need nüüd on:

**ÜTLEMATA RÕOMUS PÄEV MUL TÕESTI OLEKS SIIS,
KUI LASTEL PÄEVIKUTES OLEKS VIIH KÕRVAL VIIS,
NII ET KAHE-KOLMEMEHI ÜLDSE POLEKS.
RÕOMUS PÄEV MUL SIIS VAST TÕESTI, TÕESTI OLEKS,
KLASSIST KUI EI KOSTAKS ENNE TUNDI HIRMSAT KISA,
KUI EI KÄIKS SEAL TAHVLIKÄSNASÕDA KISA LISAKS.
MILLAL ÜKSKORD SEDA KÜLL MA NÄEN...
SIIS MUL OLEKS ALLES RÕOMUS PÄEV,
KUI KORD KAOKSID LASTE SEAST KÕIK HALVAD KOMBED
JA KÕIK YEAD
JA KUI NAD LÕPUKS OLEKSID MUL
OI-OI KUI HEAD!**

Mul oli sellel küsimusel ikka tagamõte ka. Nüüd sain ma teile öelda, kuidas olla, et koolitädid ja õpetajatele naistepäeval heameelt valmistada.
Pärast sain ma veel teada, et kui keegi kellegi käest midagi küsib ja selle trükkida laseb, siis on see INTERVJUU.
Näe, mina seda ei teadnudki!

TÄHEKE

Aitäh, õpetaja!

Meie klassijuhataja on väga hea, ta on nagu ema. Ta noomib seal, kus vaja, ja kiidab seal, kus tarvis. Ta annab meile eesti keelt, tööõpetust ja loodusõpetust. Meie õpetajal on vahel päris raske, sest tal tuleb kõiki õpilasi jälgida. Ta on koju jõudes kindlasti väga väsinud, kuid järgmisel päeval tuleb ta jälle lahke näoga meie juurde.

KALEV PETERSON,
Lelle 8-kl. Kooli õpilane

Minu lemmikõpetaja on meie klassijuhataja. Eesti keele tunnis justab ta meile toredaid ja huvitavaid jutte. Isegi kõige rahutumad ja vallatumad poisid kuulavad siis hiirvaikselt. Mina mõnikord ei loe nii hästi, kui õpetaja nõuab. Siis õpetaja ei riidle, vaid ütleb: «Õpime pärast tunde veel.» Minul on siis häbi oma laiskuse pärast. Meie õpetaja on karm ja nõudlik, kuid õiglane ja hea.

PILLE SARAPUU,
Lelle 8-kl. Kooli õpilane

Meil on tore õpetaja. Ta on meid viinud kinno, Vabaõhumuuseumi ja ekskursioonile «Punasesse Koitu». Vahel on ta kuri ka, aga seda juhtub harva. See on siis, kui keegi on pahandust teinud.

URMAS MAHLA,
Tallinna 22. Keskkooli õpilane

Mulle meeldib meie klassijuhataja ja ma arvan, et ta on õpetajatest kõige parem. Ta töötab ka raamatukogus. Kui tal on palju tööd, käime teda abistamas. Mulle ei meeldi ainult see, et õpetaja läheb pärast III klassi meie juurest ära.

TIINA PARK,
Tallinna 22. Keskkooli õpilane

Meistermees

Illustreerinud EDGAR VALTER

M argus teeb maja. Sellest saab ilus väike maja, kiviaia ja kaevuga. Õue nurka meisterdab Margus tuuliku.

Kiviaia ääres kasvavad kadakad. Rohelisest õuemurust paistab liivane kaevurada. Kas midagi veel juurde tuleb?

Margus arvab, et ühe lasipuu, ühe hobuste kinnisidumise puu võiks tuuliku juurde teha. Siis on endisaegne Saaremaa taluõu, nagu Margus seda piltidel näinud ja vanaema juttudest kuulnud, valmis.

Kust Margus ehitusmaterjali saab?

Eks ikka ise hangib. Majaseinad laoti puutükkestest, katuse tarvis sikutati lume alt jänesepilliroogu. Õuemuru on saepurust, mis vanaema värvipajas sammalrohelisteks keedeti. Tsemendi ja mördi aset täidab Margusel «Ago» liim.

Meistermeheks hakkas Margus kuueaastaselt. Nägi ühel pildil ilusat kumerat silda ja tahtis endale ka niisugust teha. Ema ja vanaema rääkisid:

«Sa oled alles pisike. Oota, kuni suuremaks kasvad.»

Margus ei tahtnud oodata. Pusic, pusic, kuni sai kumera silla valmis.

Aga hiljem tegi Margus emale naistepäevakingiks maja ja veel hiljem tuuliku. Tegi mitu väikest lennukit ja mitu väikest korvi. Kuni viimaks võttis kätte ja tegi ühe suure asja ka. Ühe nii suure asja, et see ei mahu tuppagi.

Selleks suureks asjaks on liuväli. Päris tõeline oma õue liuväli, puukilpidest piirde ja hea sileda jääga. Nii suur liuväli, et kõik Kaera tänava lapsed mahuvad liugu laskma.

JÜRI RANT

KESSU PÄEVIK

ROBERT VAIDLO

See on muide väga tähtis, et Kessu päevikut peab. Kuidas me teisiti oleksime üldse teada saanud, et Kessuga midagi niisugust juhtus. Ah et te ei tea, kes Kessu üldse on! Kessu on tavaline tüdrukutirts, kes kunagi palju midagi meeles ei pea. Elab ta kuskil-miskil puiesteel hallikaskollases punases majas, südalinna poolt minna vasakut kätt ja südalinna poolt tulla samuti vasakut kätt. Kui aga lähete Kessu poole otse risti üle tänava, elab ta mõlemat kätt korraga.

Ja kas usute või mitte, aga just niimoodi on lugu Kessu päevikusse kirja pandud, nagu mina selle nüüd oma sõnadega teile edasi jutustan.

Ühel päeval oli Kessul vaja tõmmata üks hästi-väga sirge joon. Kessu võttis vajaliku raha ühes ja et üksi pole poodi minna iialgi nii lõbus kui kahekesi, kutsus ta oma naljaka raamatu vahelt kaasa kirju kõvera mütsiga klouni. Too oli heameelega nõus, sest ega raamatupiltidelt saada iga päev poes käia. Kaupluses seisis leti taga väga tõsise, kui mitte öelda kurja näoga kaupmees. Kessu tahtis temalt joonlauda küsida, kui kloun Trip sosistas: «Küsi kõverat joonlauda, küsi kindlasti kõverat, ehk ta siis naeratab.» Eks kõik maailma klounid taha, et inimesed naerataksid. Kessu tegigi nii, nagu Trip soovitas. Küsis pikka joonlauda ning lisas: «Ja palun, et see oleks kõver.»

«Kõverat joonlauda!» imestas kaupmees ja tegi ha-ha-ha, kuigi ta seejuures sugugi ei naeratanud. «Kes on seda enne kuulnud, et üksainuski joonlaud tohib kõver olla! Mis-moodi sellega siis sirgeid jooni saab tõmmata!»

«Ütle, et sa tahadki tõmmata just kõveraid,»

soovitas Trip. «Ütle, et sulle ainult kõverad jooned meeldivad. Ehk ta siis ometi naeratab.»

Kessu sedaviisi ütleski.

«Joonlauaga kõveraid jooni!» Naeratamise

asemel võttis kaupmees endal kahe käega peast kinni. «Niisugust asja kuulen ma esimest korda. Kõverad saavad olla ainult narrimütsid, aga mitte joonlauaga tõmmatud sirged jooned,» pahandas ta. «Ja mida teab üks tola üldse joonte tõmbamisest, et ta sulle kogu aeg ette ütleb!»

«Trip ei ole tola, vaid kloun,» kaitses Kessu ja võttis Tripil käest kinni. «Ja ta ainult soovis, et te naerataksite.»

Illustreerinud AVO PAISTIK

«Et ma naerataksin!!» pahandas kaupmees veel rohkem. «Mul on siin muudki teha kui naeratada.»

Ei teagi, kuidas Kessu joonlauaostmine oleks lõppenud, kui tema kõrvale poleks samas astunud kõrge torukübaraga Völur.

«Vabandage, et ma teid teie ostude tegemise juures julgen segada,» kummardus ta Kessule ja tema klounile. «Ja ka teie väga vabandage,» kummardus ta seejärel poemehele. «Mulle on täielikuks mõistatuseks, miks te ei taha sellele väikesele kenale tüdrukule müüa kõverat joonlauda. Pealegi kui teie poes muid üldse ei olegi.»

Kaupmees ahmis õhku. «Te tahate öelda, et minu poes on müügil kõverad ja ainult kõverad joonlauad!! Seda tahate te, kodanik, öelda! Te enne vaadake, palun, ja siis alles rääkige.» Ta ulatas esimese kättejuhtuva joonlaua Völurile kontrollimiseks.

«Aga see on ju kõver,» ütles Völur.

Joonlaud tema käes oli tõesti kõver.

«Ja pealegi on see väga ilusasti kõver joonlaud.» Völur naeratas Kessule, klounile ja kaupmehele.

Kaupmees soris kiiruga läbi kõik poes müügil olevad joonlauad, aga need olid viimseni kõverad.

«Ma ei mõista enam midagi,» ohkas ta ja asus joonlaudu otsast peale üle vaatama.

«Mitte millestki ei saa ma enam aru.»

«No näete,» naeratas Völur jälle, kui kaupmees oli teist korda joonlauad üle uurinud.

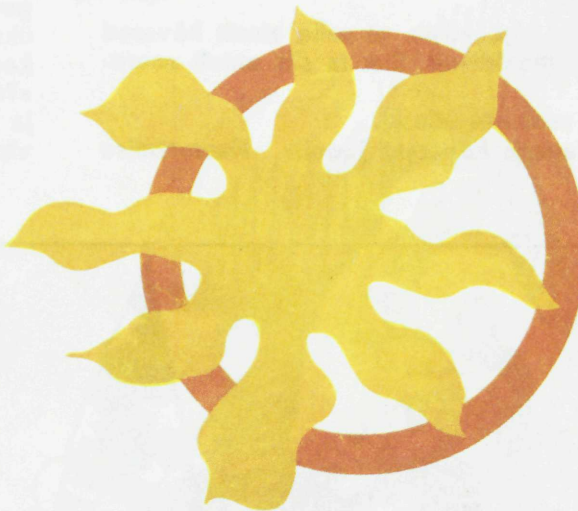
«Kui palju ilusaid kõveraid joonlaudu, aga sellele armsale tüdrukule ei taha te müüa ainsatki! Kentsakas. Ja pealegi, andke ka see mulle andeks, ei saa te üldse naljast aru.»

Völur kergitas nõutule kaupmehele hüvastijätuks kübarat, pilgutas Kessule ja Tripile kelmilt silma ning lahkus.

Sellest ajast peale kontrollivadki kõik kaupmehed alati väga hoolikalt, et nende poodi müügile toodavad joonlauad oleksid viimseni sirged. Kessul aga tulevad sellest ajast peale sirgete joonte asemel teinekord hoopiski kõverad jooned.

VENDA SÖELSEPP

MUST LAUL

VAHEL OLEN ARUTANUD KÜSIMUST,
ET MIKS LUMI EI VÕIKS OLLA SÜSIMUST.

LUMESÖJAD OLEKSID SIIS MUSTAD TEOD,
PÄRAST SÕDA KAUAKS JÄÄKSID MUSTAKS PEOD.

MÄTSIDA SAAKS SELLE MUSTA LUMEGA
VAHYA MEMME, EHTSA NEEGRI JUMEGA,

KELLEL KRIIDIJUPIST SILMAD SÄRAVAD
IMESTUNULT PÄRANI KUI VÄRAVAD.

KEYADEL, KUI SULAB MEMM, SEE MUSTAVERD,
IGAS AIAS NÄHA VÕIB SIIS MUSTA MERD.

NII ET VAHELDUSEKS LUMI SÜSIMUST
VÕIKS JU OLLA. ARUTAGEM KÜSIMUST...

OLIVIA SAAR

TÖÖD

TÖID ON ILMAS VÄGA PALJU:
 KÕÕGITÖÖD JA SÕÕGITÖÖD,
 SIIDITÖÖD JA NIIDITÖÖD,
 LAUATÖÖD JA RAUATÖÖD
 JA VEEL MITMED TEISED TÖÖD.

TÖID ON ILMAS VÄGA PALJU:
 KÜNNITÖÖD JA TÜNINITÖÖD,
 MÜÜRITÖÖD JA TÜÜRITÖÖD,
 ROOLITÖÖD JA KOOLITÖÖD
 JA VEEL MITMED TEISED TÖÖD.

MINULGI ON OMAD TÖÖD:
 NINAPÜHKIMISE TÖÖ,
 PÜKSTENÜHKIMISE TÖÖ,
 LIIVATASSIMISE TÖÖ,
 KINGAPASSIMISE TÖÖ,
 SALMILUGEMISE TÖÖ,
 VOODIPUGEMISE TÖÖ.
 JA ONGI ÖÖ.

MAIMU LINNAMÄGI

PUDRUTEOD

LAPS SÕÖB JA KIIDAB PUTRU.
 SEE PUDER ONGI HEA.
 JA OMA MEMME PUDRUTEOST
 LAPS PAREMAT EI TEA.
 TA KUULEB VEEL,
 ET PUDRU SEES ON KASVAMISE VÕIM:
 EI KASYA MEMM,
 KES PUTRU TEEB,
 VAID LAPS, KES SELLE SÕI.
 MEMM OOTABKI,
 ET SIRGUKS NII
 LAPS TEMAST SUUREMAKS.
 SIIS LAPSE TEHTUD PUTRU PEAKS
 MEMM KÕIGE PAREMAKS.

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

SINU SÕBRAD VÄLISMAAL

TÄHEKESED

Rumeenia Sotsialistlikus Vabariigis nimetatakse iga esimese, teise ning kolmanda klassi poissi ja tüdrukut tähekeseks. Tähekesed hoiavad oma klassi puhta ja korras, hoolitsevad kodutänavate haljasaladel puude ja lillede eest, käivad üheskoos vanakesi abistamas, talvel toidavad linde. Kolmanda klassi tähekesed õpivad pionieriorganisatsiooni põhikirja, pionieride töötust, õigusi ja kohustusi. Sest varsti astuvad nad pionieriks.

Oma noorematele sõpradele jutustavad tänased pionierid palju huvitavat sellest ajast, kui nemad olid veel tähekesed. V. I. Lenini 100. sünniaastapäeval pidasid tookordsed tähekesed piduliku koonduse ning igas koolis istutasid tähekesed suure tähtpäeva auks ja mälestuseks puu. Praegu hoolitsevad mälestuspuude eest kõige tublimad tähekesed.

Talvel on Rumeenia tähekestel lumememmede paraad. Iga täheke teeb lumememme, mis kaaslane memmega ei tohi sarnaneda. See on omapärane võistlus, kus võitjaks tuleb täheke, kelle lumememm on kõige lõbusama näoilmega ja kes oskab memmele seltsiks lumepäkapiku, -jänku või -koerakese mets-terdada.

ELLEN NIIT

Onu Ööbik

Onu Ööbik on nii kole kõhetu, sest onu Ööbik nimelt ei söö putru. Onu Ööbik on kõhn kui kõrend, sest onu Ööbik ei võta kalamaksaõli. Onu Ööbik paneb suu kinni ja ütleb: «Mkmm!»

Kui onu Ööbik telefoniga räägib, peab ta väga ettevaatlik olema, et ta koos kõnega telefonitraadi sisse ei läheks. Oi, hirmus on telefonitraadi sees elada ja võib-olla koguni surral!

Kui onu Ööbik vannis käib, peab ta väga hoolikas olema, et ta koos seebiveega torusse ei voolaks. Oi, kole on seebiveega torusse voolata. Torudest merre on nii tohutu pikk ja must masendav tee.

Ja torus on hoopis ilmvõimatu elada.

Onu Ööbik, miks sa ometi ei söö?

Kas sa suureks saada ei tahagi?

Ükskord öösel

Ükskord öösel läks Taavi Tartusse. Läks Tartusse ja tahtis ülikooli näha. Tahtis ülikooli näha ja ülikooliga tutvust teha. Aga ülikooli ei olnud kodus. Ülikool oli läinud Emajõeale sõudma. Taavi hakkas ülikooli otsima ja taga nõudma. Astus allavoolu aegamisi Haaslavale. Läks liinilaevaga Luunjasse. Kõndis kallastpidi Kavastusse. Sõitis kasti otsas Kastresse ja praamiga Praagani ja Peipsini välja. Ei leidnud ülikooli ühtigi.

Ülikool oli vastuvoolu Võrtsjärvele sõudnud. Enne hommikut ta Tartusse tagasi ei jõudnud.

ENE KIRJANIK
EMMA MOŠKOVSKAJA

Kuidas Eeslike Kitsekest armastas

Eeslike armastas Kitsekest väga. Ükskord jäi ta koguni terveks ennelõunaks Kitsekese juurde. Eeslike astus Kitsekese manu ja ütles:

«Head aega! Nüüd ma lähen küll ära, kui sa mulle just seda autot ei anna!»

«Aga ma annan ju sulle selle auto!» sõnas Kitseke.

Ja Eeslike ei läinudki ära, võttis helesinise auto ning murdis sellel rattad alt.

«Head aega!» ütles Eeslike. «Nüüd ma lähen küll ära, kui sa

mulle just seda vileti ei anna!»
«Aga ma annan ju sulle selle vileti!» lubas Kitseke.

Eeslike võttis vileti ja vilistas nii kõvasti, et kõik sellest ehmusid.

«Head aega!» ütles Eeslike. «Hüvasti! Nüüd ma lähen küll ära, kui sa just ei anna mulle seda banaani, mis sul laua nurga peal seisab.»

«Aga ma annan ju sulle selle banaani ja teise banaani ja õuna ja kommi ka veel...»

Nii jäigi Eeslike kogu ennelõunaks Kitsekese juurde.

Tõlkinud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud VIRVE KOTKAS

KALURID TALVEL

Meri on kaetud valge jääga. Ainult lahvanded sillerdavad kevadpäikeses. Üksik kajakas lendab lahvanduse kohal, et mõnd veepinnale ujunud räimepoega napsata. Silmapiiril murrab jäälohkuja kaubalaevale teed.

Kus on kalurid! Väiksemad traallaevad on sadamais jäävangis. Suuremad traallaevad on kaugel Läänemeresel, kus külmataat ka keset talve ei ole suutnud merd kaanetada. Aga pahandust teevad külmataat ja tuulesellid siiski ning mõnikord muudavad traalimeeste elu päris kibedaks. Meeste õliriided kattuvad õhukese kliriseva jääga. Laevatekk jäätub ja on nii libe, et katsu, kuidas saad püsti seista. Vähe seismisest, ka tööd tuleb teha. Ja kuidagi ei oska arvesta, kustkandist sulle kahmakas vett vastu nägu tuiskab ning milline laeva ots parajasti laineharjale tõuseb või alla sügavikku vajub.

Nii on talv traalimeestele kõige raskem aastaaeg. Aga kuidas traalipüük käib! Kahe laeva vahel on pikkade trosside küljes tohutu võrkkott. Laevad veavad kotti ja see oma avatud

suuga libiseb nagu vari meresügavuses. Kott ahmib endasse kõik, mis talle ette jääb. Mõne tunni pärast tühjendatakse traal laevatekile. Siin on räimi, kilu, turski, mõni lest ja lõhegi. Lõhe rapsib sabaga nii, et väiksemad kalad on päris lennus.

Kuna kodumerel on paks jää, ei saa traalimehed kala randa tuua, vaid annavad üle suurtele baaslaevadele. Neis kala külmutatakse ja pannakse laadimisruumi, kus on veel külmem kui väljas. Saab baaslaev laadungi täis, kutsutakse jäälõhkuja ja see murrab sõidutee Tallinna.

Kuid ega rannakaluridki puhka. Nemad korrastavad paate ja püüniseid ning valmistuvad kevadiseks suurpüügiks. Praegu, mil jääpurikad katuseräästas südapäeval juba tilguvad, käivad rannakalurid hommikuti paadisillal merd uurimas, kas jää pole öö jooksul minema läinud. Pikkisilmi oodatakse tugevat lõunatormi, mis jää ära lõhuks. Nii on Soome lahe ääres. Pärnu lahe kalurid on aga juba ammu jää-aluse püügiga ametis. Südavalvest peale tuleb lahte naljaka nimega kala — tint. Ja praegu seda võrkudega püütaksegi. Aga sadade aukude raiumine paksu jäässe on üksluine ja väsitav töö. Ka siin oodatakse jääminekut, et hakata tinti püüdma suurte mõrdadega.

UNO ROOMANN,
Tallinna Vanakalasadama inspektor

MUISTSE KREEKA PÄIKESEKELLA AJAJAOTUS OLI TÄHISTATUD NIISUGUSTE NUMBRITEGA (SIIN NÄIDE ÜHEST KÜMNENI):

I II III IIII Γ ΓΓ ΓΓΓ ΓΓΓΓ Δ

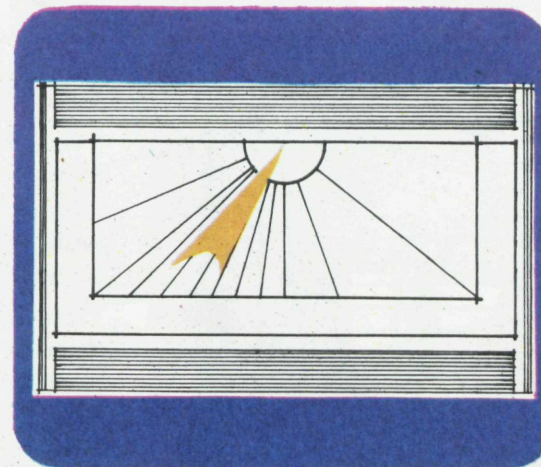
KELLALOOD

Muistsel ajal mängisid Kreekamaal ühe linna kindlusetorni ääres poiss ja tüdruk. Poiss vaatas torni poole ja ütles: «Kui vari on kolmel, pean kodus olema.» Ka tüdruk vaatas torni poole ja vastas: «Mängime veel, vari on alles kahel.»

Torni küljes oli numbritega kivitahvel, mille keskel asus kolmnurkne vaskplaadike. Nii kuidas päike edasi liikus, nihkus ka vaskplaadikese vari kivitahvil numbrilt numbrile edasi. Päikesekell näitas aega.

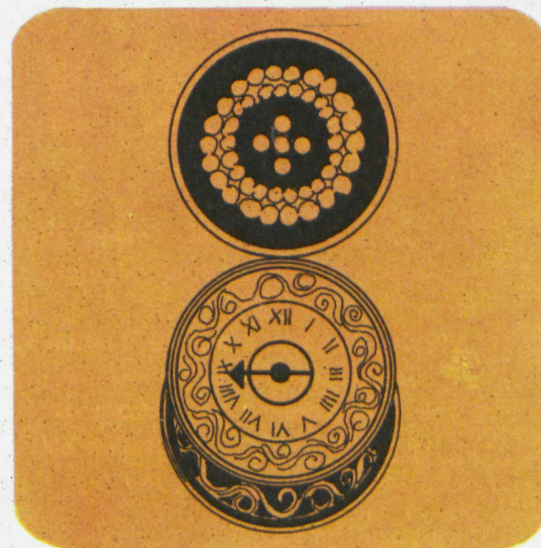
Aga varsti läks ilm pilve ja päikesekell jäi seisma. Poiss ei näinud enam õiget aega. Ta hilines kojuminekuga ja sai emalt tapelda.

Vana-Kreekast levisid päikesekellad kõikidesse maadesse. Liikuva varjuga ajanäitajaid nimetati ka päevakelladeks, sest öösel pimedas polnud neist mingit kasu. Vanaaja Rooma linnas seisid kord öhtul kaks sõdalast turuplatsil. Üks sõdalastest öhkas: «Aeg aina voolab, voolab ja, näe, jälle on päev otsas.» Teine lausus: «Aeg ruttab, kuigi ta sorinal ei voola, tilgub vaid.»

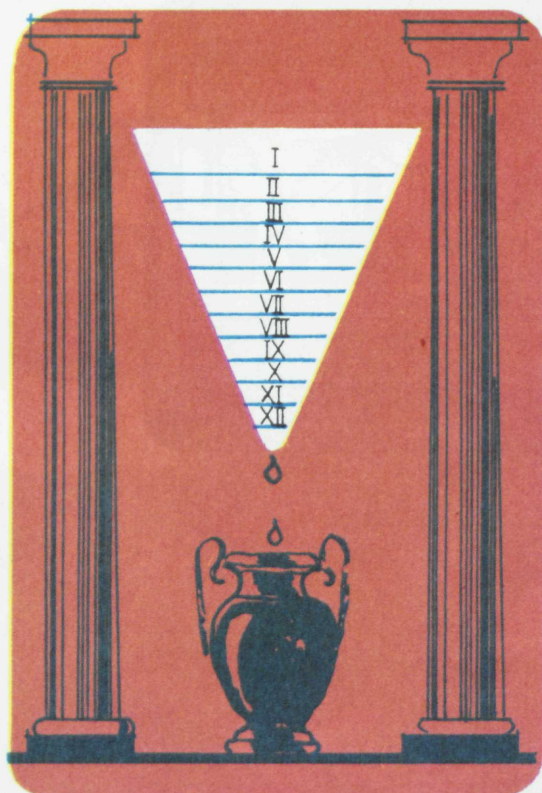

PÄIKESEKELL

NIISUGUNE OLID
«NÜRNBERGI MUNA»

SEE ON VANA-ROOMA VEEKELL, MILLE LEHTRIKUJULINE ANUM OLI JOONTEGA JAOTATUD 12 VÕI 24 OSAKS — TUNNIKS.

RIKASTE ROOMLASTE KODUDES LEIDUS KA SELLISEID ÜMMARGUSE NUMBRILAUAGA JA PÖÖRLEVA OSUTIGA VEEKELLI.

Miks sõdalased niimoodi rääkisid? Kust ja kuhu siis aeg voolas või tilkus?

Turuplatsil kahe kivisamba vahel asus nõu ja nõu kohal lehtrikujuline veeanum. Anumale olid tõmmatud jooned, mis märkisid ööpäeva tunde. Tilks-tilks tilkus vesi anumast nõusse. Vee kell näitas aega. Inimestel tarvitses vaid vaadata, missuguse jooneni on veepind lehtriis alanenud, ja nad saidki kellaaja teada.

Vee kell oli mitmekujulisi, lihtsaid ja väga keerulisi. Oli isegi osuti ja numbrilauaga vee kell, mis väliselt sarnanesid mõne tänapäeva ajanäitajaga.

Keskajal oli Prantsusmaa pealinnas Pariisis kuningaloss, mille pisikeses tornitoas elas vanake. «Olen õnnetu pommiväntaja,» tavatses ta enda kohta ütelda.

Mis pomme vanake väntas?

Noorpõlves elas ta Saksamaal ja oli kuulus kellameister. Siis aga sai Prantsuse kuningalt kutse: «Sõida Pa-

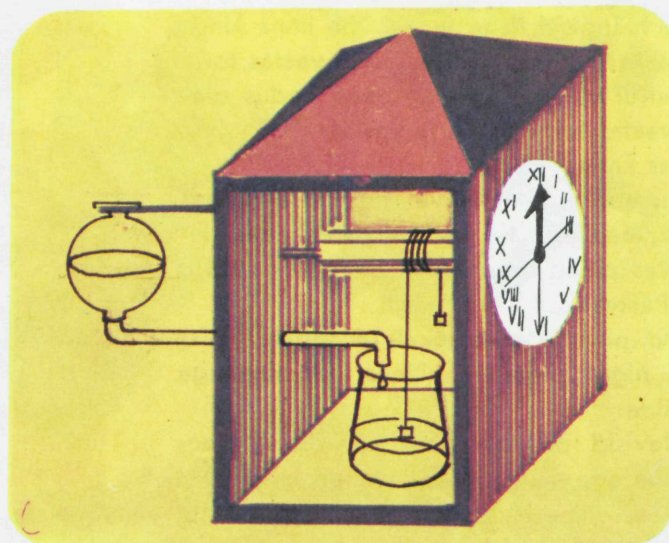
riisi ja ehita lossitorni kell.» Meister sõitis. Ta ehitas kella kaheksa aastat. Kell sai hiiglasuur ja keeruline, koosnedes mitmest tuhandest osast. Kõik hammasrattad, võllid ja poldid oli meister käsitsi valmis viilunud. Kella käiguvõlli küljest rippus alla kõis, mille otsas asus raudpomm. Vändaga sai kõit ümber võlli kerida ja pomm tõusis üles. Mehhanism oli nii seatud, et pomm hakkas raskuse tõttu aegamööda alla vajuma ja pani võlli niisama aeglaselt liikuma. Koos võlliga liikus ka aega näitav osuti. Pommi tuli mitu korda päevas üles vändata. Pealegi oli kell tujukas ja läks alatasa rikki. Vana kellameister oli õnnetu, sest kuninga käsul pidi ta surmani lossitornis elama ja oma kella eest hoolitsema.

Keskajal elas ühes linnas mees, kellest imetledes räägiti: «Tema vestil on seitse taskut ja igas taskus muna. Iga muna küljest ulatub kuld- või hõbekett põiki üle rinna ja kõhu. Ta on püstirikas!»

Miks see mees mune vestitaskus kandis?

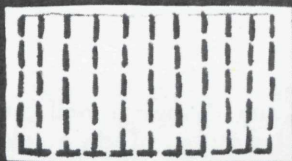
Need ei olnud kanamunad, vaid «nürnbergi munad», kaunite nikerdustega munakujulised kellad. Kes seitset taskukella omas, pidi tõepoolest jõukas mees olema, sest käsitsi tehtud ajanäitajad maksid terve varanduse.

Tollal elas Saksamaal Nürnbergi linnas kellaspepp, kes esimesed taskukellad meisterdas. Pärast vee kelli olid aega näidanud ainult suured pommidega torni- ja seinakellad. Osav meister tegi väikese ümmarguse karbi, mille sees oli kellavärk. Pommide asemel pani üleskeeratav vedru tillukesed rattad ja võllid tiirlema. Kella ühtlase ja täpse käigu tagas veel üks eriline hoovedru: selleks oli seaharjas. Kellaspepa elukoha järgi nimetatud «nürnbergi munad» on tänapäeva kõikide vedruga käivate kellade esivanemad. Ainult nüüd ei ole hoovedruks seaharjas, vaid imeõhuke terasleht.

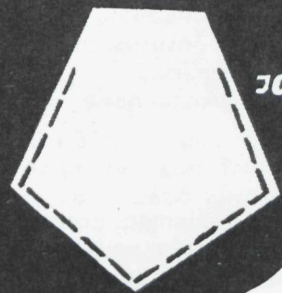

Illustreerinud HELLEKAI HÄRM

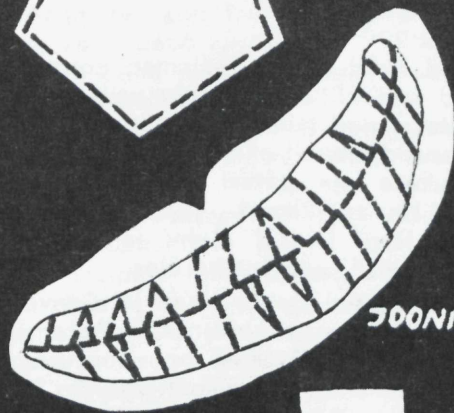

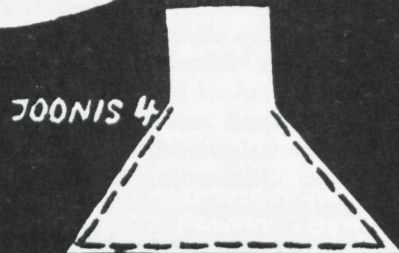
JONNIS 1

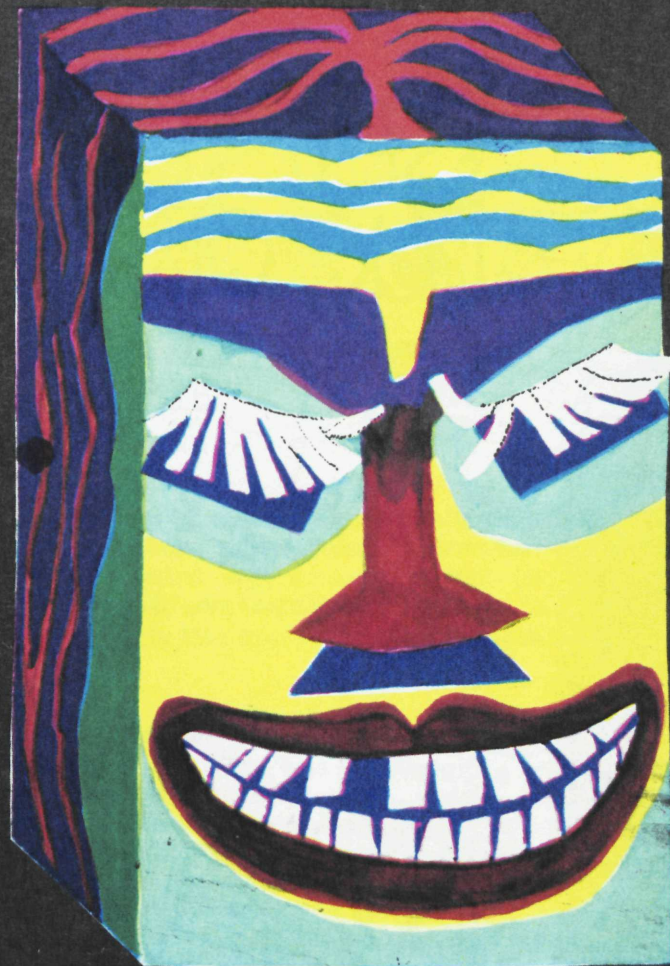
JONNIS 2

JONNIS 3

JONNIS 4

Joonistanud SENTA KIVISTIK

MASKID

Tühjast kingakarbist võid teha endale tore maski. Pliiatsiga joonista karbi põhjale kas inimese, tondi, mõne looma või linnu pea kujutis. Seejärel lõika kääridega välja kujutise silma-, nina- ja suuavad. Nagu vasakpoolsel pildil näed, on klounimaskil silmaavad lõigatud ainult külgedelt ja alt lahti. Joonisel 1 on kriipsjoontega näidatud, kuidas lõigata ripsmeid. Joonistel 3 ja 4 on kriipsjoontega näidatud, kuidas lõigata lahti suu ja nina.

Parempoolsel pildil, lõvimaskil, on silmaterad ja suu

täielikult välja lõigatud, ninaots aga ainult lahti lõigatud. Joonisel 2 on kriipsjoontega näidatud, kuidas ninaotsa lahti lõigata.

Kui sisselõiked on korralikult tehtud, siis maali sobivate guaššvärvidega või kleebi värvilistest paberitest soovitud kujutis. Lõvimaskile pane veel paberist vurrud. Maski mõlemale küljele torka auk. Aukudest läbi pistetud nõõriga saad maski endale näo ette siduda.

SENTA KIVISTIK

SEIKLUS PUU OTSAS

ENO RAUD

(Algus «Tähekeses» nr. 1.)

Ning paistis, et Sammalhabemel on õigus. Rott ajas enda küll kuidagiviisi jalule, ei suutnud aga kedagi enam mingil moel ohustada. Ta pilk, mis alles äsja nii ähvardavalt oli löömanud, muutus korraga tühjaks ja tuimaks, ning vaevaliselt tuigerdas rott männi juurest eemale. Ilmselt oli mürk tõesti mõjuma hakanud. Muhv ja Sammalhabe ohkasid kergendatult. Algusest peale olid nad ju Kingpoole vapustavatele seiklustele hinge kinni pidades kaasa elanud. Nad olid ahastanud, kui ta kukkus, olid värisenud, kui rott teda oma tapva pilguga lummana asus. Ning kui Rudolf Sammalhabeme taskust vaikselt välja puges, ennast mööda männitüve alla libistas ja Kingpoolele appi ruttas, oli Sammalhabe tundnud oma hoolealuse üle peaaegu isalikku uhkust... Nüüd olid siis vapustused vähemalt seks korraks seljataga.

«Aga kuhu see Kingpool meil ometigi jääb?» imestas Muhv. «Teda poleks nagu üldse puu otsas.»

Kingpoole seikluste lõppvaatus ei olnud Muhvi ja Sammalhabeme vaatevälja ulatunud ning õõnsusest männitüves ei teadnud nad midagi.

«Kingpool!» hõikas Sammalhabe. «Kuhu sa kadusid?»

Ei mingit vastust.

«King-poo-ool!»

Nüüd hüüdsid nad mõlemad korraga, kuid endiselt oli vastuseks vaikus. Siis vaatasid nad teineteisele sõnatult otsa ja asusid ärevalt allapoole ronima.

Natukese aja pärast hakkas kostma rahulikku norskamist. Ja selle norskamise järgi leidsid Muhv ja Sammalhabe varsti puuõõnsuse üles.

Kui Kingpool lõpuks pikast ja sügavast unest ärkama hakkas, olid Muhv ja Sammalhabe jõudnud puuõõnsusega juba ammuilma põhjalikult tutvuda. See meenutas väikest mugavat kambrikest, ja igas kambriurgas oli leidunud suurel hulgal igasuguseid läikivaid asju. Kõik need asjad olid nüüd keskpörandale valgussõõri hunnikusse laotud ning Muhv ja Sammalhabe uurisid neid huviga.

«Olen ma elus?» küsis Kingpool uniselt silmi hõõrudes.

«Elus, elus,» naeratas Muhv, kes läikivast kraamivirnast parajasti Kingpoole auraha välja sikutas.

«Ja teie?» päris Kingpool edasi. «Kas teie olete samuti elus või?»

«Täiel määral,» nohises Sammalhabe. Kingpool polnud ikka veel päris ärkvel.

«Aga kallid sõbrad,» ütles ta. «Sel juhul lubage küsida, mis pärast siin nii pime on?»

«Me oleme haraka varakambris,» selgitas Muhv. «Ja varakambrites valitseb ju harilikult alati salapärane hämarus.» «Või et meie siis oleme varakambris,» vangufas Kingpool pead.

Ta tõusis püsti ja vaatas imestunult metallist eset enda käes. Ka magades ei olnud ta selle varrest lahti lasknud. Ja alles nüüd ärkas ta lõplikult üles. Talle tuli kõik meelde ning ta hüüatas:

«Ahaa, seesama kellu, millega ma rotile vastu pead virutasin!» «Mitte kellu, vaid tordilabidas,» parandas Sammalhabe heatahtlikult muiates. «Me ei teadnudki, et sa sellega rotile pihta andsid, nägime ainult, kuidas rott kukkus.»

Kingpool silmitses oma löögiriista nüüd pisut lähemalt.

«No muidugi tordilabidas!» rõõmustas ta. «Ma ei usu, et keegi oleks kunagi enne mind mõnele rotile tordilabidaga pähe virutanud. Selles suhtes olen ma siis nõnda-ütelda teerajaja!»

«Kahtlemata,» nõustus Muhv. «Sa oled vahva naksitrall ja kõigiti väärt oma auru kandma.»

Ning nende sõnade juures kinnitas ta ülesleitud auraha Kingpoolele rinda.

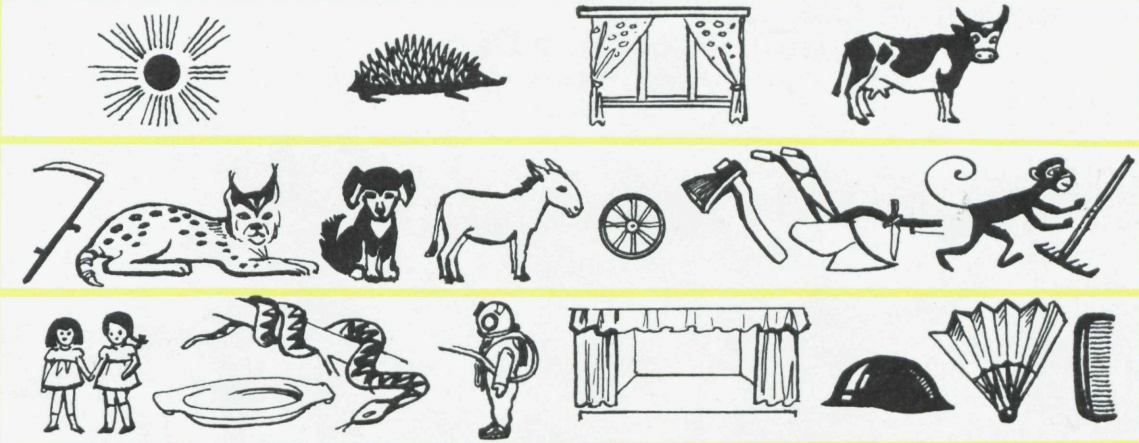
«Suurepärane,» ütles Kingpool ja kummardas pidulikult. «Edaspidi ei lase ma seda enam kellelgi ära varastada. Ja kus on siis Rudolf, mu kallid elupäästja?»

«Rudolf lahkus,» naeratas Sammalhabe. «Päästis su elu ja läks tagasi loodusesse.»

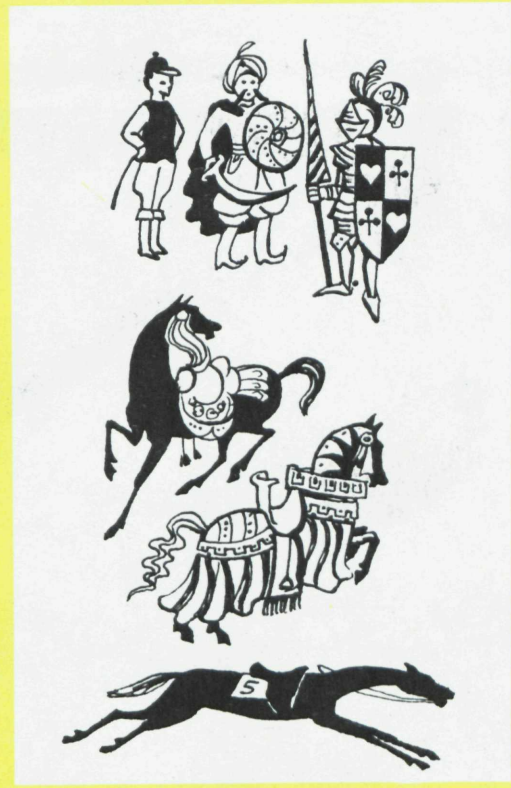
«Kahju,» ütles Kingpool siiralt. «Ma oleksin tahtnud teda veel kord näha, et üksainus kordki talle armastavalt otsa vaadata.»

Kuid muidugi polnud enam võimalik Rudolfit tagasi kutsuda.

(LÖPP.)

MIS ON SIIA JOONISTATUD!
Ühest pildireast kirjuta ainult algustähed, teisest ainult teised tähed, kolmandast ainult kolmandad. Aga missugusest reast just missugused, arva ise. Mis sa tulemuseks said! — Kui kõik läks korda, siis kolm loodusnähtust.

**ANNA IGALE RATSANIKULE
ÕIGE HOBUNE!**

**MISSUGUNE LAEV VARUSTAB
TUUKRIT ÕHUGA!**

Esikaanel ASTA VENDER!
Joonistus «Naistepäevaks».

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneerorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 3 — 1974, XV aastakäik, ilmub üks kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmeits. Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolileiu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; vanemkorrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 18. I 1974. Trükkida antud 15. II 1974. Trükiary 68 000. Paber 90x60/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,65. MB-01791. Tellimise nr. 198. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda, Tallinn 200 001, Pärnu mnt. 67-a.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тяхеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин, 200 001. Печать заглавие, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200101. Печать заглавие, 67-а. Цена 15 коп. Заказ № 198. Тираж 68 000.

MIS REBANE TEEB! EKS TA PEA ARU, KUST SAI METSALAGENDIKULE
RISTIKHEINALEHEKE. TÕEPOOLEST, KUST!
VAATA PILTI, MÖTLE NATUKE JA PÜÜA VASTATA.
VEEL PAREM, KIRJUTA VÄIKE JUTUKE, KUS VASTUS SEES OLEKS!

ИНДЕКС 78231
HIND 15 КОР.

